

bulgarian viesti

Suomi-Bulgaria –seuran jäsenlehti

2-2025

Tilinumero:

FI63 8000 1900 2809 43 (Danske Bank)

Viite: 20268

Käytä viitenumeroa maksaessasi jäsenmaksusi. Jos maksat muulta kuin omalta tililtäsi, merkitse viestikenttään nimesi.

Jäsenrekisteri:

Maija Boshkov

maija.boshkov@outlook.com,

puh. 0400 445 481

Ilmoitathan, jos yhteystietosi muuttuvat

Toimitus:

Ilkko Suvilehto, vastaava päätoimittaja

bgtoimitus@yahoo.com

Maj-Lis Lehessalo, taitto

puh. 0400 900433

mikki@lehessalo.com

Toimitusta avustaa lisäksi taitava joukko
freelancereita

Painopaikka: Grano, Helsinki 2025

SISÄLTÖ

3. Ajankohtaista, puheenjohtaja/päätoimittaja Ilkko Suvilehto
4. Bulgarian kuulumiset 15.5. mennessä, Daniel Valtakari
6. Bulgaria esittäytyi Hyvinkään kirjastossa, Anne-Marie Grouev
8. Kuvavitsan 15 v. juhlakonsertti, Mikki Lehessalo
9. 2025 – Glagolitsan vuosi, Irina Stamboliyska
10. Arjen astiat, Mikki Lehessalo
11. Jerusalemin kreikkalais-ortodoksisista luostareista löydetty historialliset bulgarialaiset kirjoitukset, Mikki Lehessalo
13. Shoppaillen Sofiassa, Anne-Marie Grouev
16. Väitöskirja tulossa: Eurooppalaista aktivismia – kansanlaulu vastustaa sota, Ritva Särkisilta
19. Koillisen viinitilat, Mikki Lehessalo
24. Osastojen osoitteet

Tekijänimin julkaistut artikkelit edustavat kirjoittajiensa näkemyksiä. Toimitus pidättää itsellään oikeuden lyhentää ja muokata artikkeleita kirjoittajan suostumuksella. Kuvat kirjoittajan, ellei erikseen mainita.

Kansi: Bulgarialaisen nuoren piirustus Hyvinkään kirjaston teemaviikolla, ks. s. 6

Ajankohtaista

Emmi Kujanpään Kukuviitsa-kuoron esitys 25.4.2025 veti Eurooppa-salin täyteen yleisöä. Konserttia oli kuulemassa myös Bulgarian suurlähettiläs Nina Simova ja paljon Bulgaria-seuran jäseniä. Kansanlauluvalikoimaan kuului lauluja Suomesta Bulgariaan asti.

Porin Bulgaria-seura on puheenjohtajansa Irina Stambolyiskan johdolla järjestänyt paljon mielenkiintoisia luentoja ja kirjailijatapaamisia. Olisi hauska saada ne etäyhteydellä, esimerkiksi Teamsin kautta, avoimiksi myös muualla Suomessa asuville seuralaisillemme. Viimeksi Porissa on esitelty suomentaja Tarmo Maneliuksen suomen-noksia bulgarian kielestä. Lisäksi aiemmin on järjestetty etäyhteydellä tapaaminen kirjailija Nina Gimishanovan kanssa ja käsitelty hänen laajaa huomiota saanutta Tatko-kirjaansa. Kirjassa käsitellään tyttären suhdetta Suomessa asuvaan bulgarialaisisäänsä.

Bulgarian sisäpolitiikassa olen kiinnittänyt huomiota turkkilaisvähemmistöä edustavan MRF-puolueen (bulgariaksi DPS) sisäiseen valtataisteluun. Huomion keskipisteenä ovat puolueen entinen johtaja Ahmed Dogan ja nykyinen johtaja Delyan Peevski. Peevski on monella tapaa suuri tuntematon tekijä Bulgarian valtiossa. Tuntematon siksi, etteivät politiikan tutkijat eivätkä ministeritason ihmisetkään tiedä, miten hän on saanut haltuunsa ensin suuren osan maan mediasta ja suuria omaisuuksia omistamiensa yritysten muodossa. Vaikka MRF on vaa'ankieliasemansa vuoksi kokoaan tärkeämpi puolue ja kaikki hallitukset ovat joutuneet huomioimaan sen vallankäytössään, niin sekään ei mielestäni riitä täysin selittämään Peevskin ja MRF:n ympärille kerääntynyttä suurta varallisuutta ja vaikutusvaltaa.

Bulgariassa vietetään joka vuosi 24.5. Kyrilloksen ja Metodioksen juhlapäivää, joka on samalla bulgarialaisen kirjakielen, valistuksen ja kulttuurin päivä. Vuoteen 2020 asti se oli myös slaavilaisen kirjakielen juhlapäivä, mutta sen jälkeen haluttiin korostaa bulgarialaisten luoneen kyrilliset aakkoset ja "slaavilaisen"-sana jätettiin pois nimestä.

800-luvulla jKr. Bulgarian hallitsijoiden piti valita katolisuuden ja ortodoksisuuden välillä, eli latinalaisten ja kreikkalaisten aakkosten välillä. Voiton vei ortodoksisuus ja kyrilliset aakkoset kehitettiin kreikkalaisten kirjainten pohjalta.

Seuran puheenjohtaja ja Bulgarian viesti -lehden päätoimittaja
Ilkko Suvilehto

Bulgarian kuulumiset 15.5. mennessä

Poliittinen tilanne

Lokakuun 2024 parlamenttivaalien yhteydessä on havaittu vilppiepäilyjä, joita on setvinyt niin parlamentti, parlamenttiryhmät, perustuslakituoimioistuin että myös valtakunnan syyttäjän toimisto. Mieliipiteet ovat vahvoja ja vastuuta pallotellaan toisilleen. Yksi puolue jäi parlamentin ulkopuolelle, koska siltä uupui 21 ääntä jääden 4% äänikynnyksen alle. 13.3.2025 sitten historiallisesti Bulgarian parlamentin vaalitulos korjattiin, ja sinne pääsi Velichie (Suuruus) niminen puolue. Vastaavasti muiden puolueiden paikkoja rukattiin. Aiemmin tätä ei oltu koettu, vaikka väitteitä vaalivilpistä on eri aikaisemmissa vaaleissa ollut toistuvasti.

Poliittinen tilanne on kuitenkin siten vakaampi, että hallitus on pysynyt koossa ja uusista vaaleista ei tällä haavaa puhuta. Retoriikka parlamentissa on niin sanotulla tavanomaisella tasolla, eli haukutaan ja osoitellaan, mutta kokonaisuus toimii.

Oikeus ja oikeudenmukaisuus

Yhtenä hallitsevana puheenaiheena jo pitempään on ollut oikeus tai sen puute ja oikeudenmukaisuus. Etenkin liikenteessä on ollut paljon vakavia onnettomuuksia ja henkien menetyksiä. Usein kyse on lapsista, jotka ovat menehtyneet kolareiden yhteydessä. On myös ollut fataaleja väkivallantekoja. Yhteistä näille on, että menehtyneiden lasten vanhemmat ja läheiset ovat nousseet esille ja puhuvat äänekkäästi kaiken väkivallan hillitsemiseksi ja tuomioista, jotka olisivat oikeudenmukaisia. Näistä on uutisoitu säännönmukaisesti. Tieliikenteessä menehtyy moninkertainen määrä ihmisiä esim. Suomeen verrattuna. Syyksi osoitetaan usein huono tieverkko, joka on oikeasti monin paikoin huono. Siitä ei juurikaan puhuta, että liikennekulttuuri on eurooppalaisittain erittäin heikkoa, ja sääntöjä rikotaan herkeämättä. Malkaa omassa silmässä on vaikea nähdä.

Talous

Bulgaria on nyt kovaa vauhtia suuntaamassa kohti euroa, mikä on otettu vastaan kahtiajakoisesti. Toiset tykkää ja odottaa suurta bisnestä ja toiset pelkäävät hintojen nousua. Tämän hetken suunnitelman mukaan euro tulisi käyttöön tammikuussa 2026. Monessa paikassa hinnat ilmoitetaan jo nyt levan lisäksi myös euroissa. Yksi euro vastaa tällä hetkellä lähes kahta levaa. Lopullisesta vaihtokurssista ei vielä ole ilmoitettu.

Koko alkuvuoden on puhuttu huomattavasti kallistuneista elintarvikkeista ja hyödykkeistä. Etenkin poliittiselta kentältä on kuulunut vaatimuksia peruselintarvikkeiden hintojen rajoittamiselle, esim. asettamalla katon niistä saataville myyntivoitoille.

Luonto ja kevään tulo

Huhtikuun alussa oli vaihteeksi talviset kelit, pakkasasteita ja 7 huhtikuuta paikotellen jopa 40 cm lunta. Myöhemmin keväiset säät palasivat ja kesän tulo on aika lailla vauhdissa.

Tulevan kesän turisticsesonki ja odotukset

Tulevasta kesästä odotetaan vahvaa turisticsesonkia. Huolena on tulevanakin kesänä työvoiman saatavuus turisteista huolehtimaan.

Sesonki aukeaa pääosin toukokuussa ja jatkuu vahvana syyskuun loppuun asti. Nautiskelijat saattavat lomailla vielä lokakuussa niin rantalomakohteissa että sisämaan vuoristossa ja muissa paikoissa. Kelit ovat silloin lempeimmillään.

*Daniel Valtakari, puheenjohtaja
Turun Bulgaria-Seura*

Rantalomakohteiden ravintolat odottavat turisteja; tämä Sunny Beachilta

Bulgaria esittäytyi Hyvinkään kirjastossa

Kevään kynnyksellä, maalis-huhtikuun vaihteessa, Hyvinkään kirjasto järjesti teemaviikon, jossa esittäytyi Bulgaria.

Runsaan viikon aikana kirjaston musiikkiosastolla oli mahdollisuus kuunnella bulgariaalaista musiikkia ja satutunnilla bulgarialaisin satuja. Kulttuuritalo Villa Artun kokoelmista oli kirjastossa lainassa bulgariaalaisten lasten ja nuorten taidokkaita maalauksia ja piirustuksia. Kirjaston kokoelmista oli poimittu esiin bulgariaalaisten kirjailijoiden teoksia.

Teemaviikko järjestettiin yhdessä Suomi-Bulgaria seuran avulla. Maija Boshkov ja Maj-Lis Lehessalo olivat lähettäneet kirjastoon mielenkiintoisen koosteen seuran jäsenten ottamista Bulgaria-kuvista. Kuvien ja kuvien yhteydessä olevien tekstien kautta tutuiksi tulivat Mustan-meren rannat, vuoristot ja kaupungit tietystikään unohtamatta herkullisia bulgaria-laisia ruokia.

Näin kesän lähestyessä ja kirjaston hienosti toteuttamaa näyttelyä katsellessa monen mieleen saattoikin tulla seuraavaksi matkakohteeksi Bulgaria. Bulgarian kiinnostus on Suomessa nousussa. Vuoden 2024 matkustus Suomesta Bulgariaan kasvoi 67%.

Anne-Marie Grouev
22.4.2024

Teemaviikolla minulla oli ilo kertoa Bulgariasta, sen kansanperinteistä ja kulttuurista. Luentoni aikana ja sen lopuksi kuulijat esittivät ilokseni yllättävänkin runsaasti kysymyksiä. Mieleepi jäin etenkin nuori nainen, joka oli kiinnostunut ikoneista ja Kazanlakin ruusulaaksosta ja siellä vuosittain järjestettävästä "Ruusu-festivaalista". Toivottavasti hänen matkansa Kazanlakiin toteutuu.

Anne-Marie Grouev

Kukuvitsan 15 v. juhlakonsertti

Eurooppa salissa 25.4.2025 laulu raikasi ja sali oli tupaten täynnä meitä kukuvitsalaisten ystäviä.

Yleisön seasta huomasin tietysti suurlähettiläs Nina Simovan, mutta myös muita tuttuja mm. Rali Petrunovan, Eero Suvilehdon ja Ritva Särkisillan.

Kukuvitsa esitti 16 ohjelman mukaista laulua Vian Karjalasta Baltian kautta itäiseen keski-Eurooppaan ja edelleen etelään aina Kreikkaan asti.

Minulle kolahti muutama laulu: ”Tulkaa tytöt tulille”, inkeriläinen runolaulu kevätkokkoja poltettaessa. Myös liivinkielinen sadonkorjuulaulu oli hauska. Bulgarialainen laulu ”Haukka juo” oli mitä mainioin. Emmi Kujanpään säveltämä ja osin sanoittama perinteiseen lyriikkaan kuoron nimikkolaulu ”Kukuvitsa” oli kerrassaan upea. Välillä tytöt panivat jalalla koreasti. ➡

Konsertti kesti alun toista tuntia eikä taputuksista meinannut tulla loppua, niinpä kuoro esitti ylimääräisenä numerona romanialaisen rakkauslaulun. Yleisö poistui erittäin tyytyväisenä.

Mikki Lehessalo/kuvat Anne-Marie Grouev

2025 - Glagolitsan vuosi

Vuonna 2025 Bulgariassa vietetään virallisesti glagolitsan vuotta. Julistuksen teki Bulgarian varapresidentti Iliana Iotova 4. huhtikuuta Sofiassa, kansalliskirjastossa nimeltään "Pyhät Kyrillos ja Methodius". Se toteutetaan yhteistyössä Bulgarian tasavallan ulkoministeriön alaisen valtion kulttuuri-instituutin kanssa. Tapahtumaan osallistui Kulttuuri-instituutin johtaja Snežana Joveva-Dimitrova.

Glagolitsa on ensimmäinen bulgarialainen aakkosto, luotu Konstantinos-Kirilin toimesta. Se on merkittävä symboli bulgarialaiselle identiteetille ja kulttuuriselle perinnölle.

Joka vuosi 24. toukokuuta Bulgariassa juhlistetaan Pyhien Kyrilloksen ja Metodiuksen päivää.

БЪЛГАРСКИТЕ АЗБУКИ

[illegible]

Проект BG05M2OP001-1.001-0001 „Изграждане и развитие на център за върхови постижения „Наследство БГ“

автор доц. д-р Татяна Илиева

Taulun valmisti dosentti Tatyana Ilieva Bulgarian tiedeakatemia Kyrilloksen ja Metodiuksen tutkimuskeskuksesta.

Selite:

Oranssi – nykyisin käytössä olevat kirjaimet

Keltainen – ei vastinetta nykybulgariassa

Sininen – kreikkalaiset kirjaimet

Vihreä – nykyaikainen kyrillinen kirjoitus

Tatyana Ilieva on julkaissut useita glagoliittisia aakkosia koskevia tutkimuksia. Yksi hänen viimeisistä ja ainutlaatuisista luennoistaan on "Science and Mysticism in Glagolitic".

Irina Stamboliyska

Arjen astiat

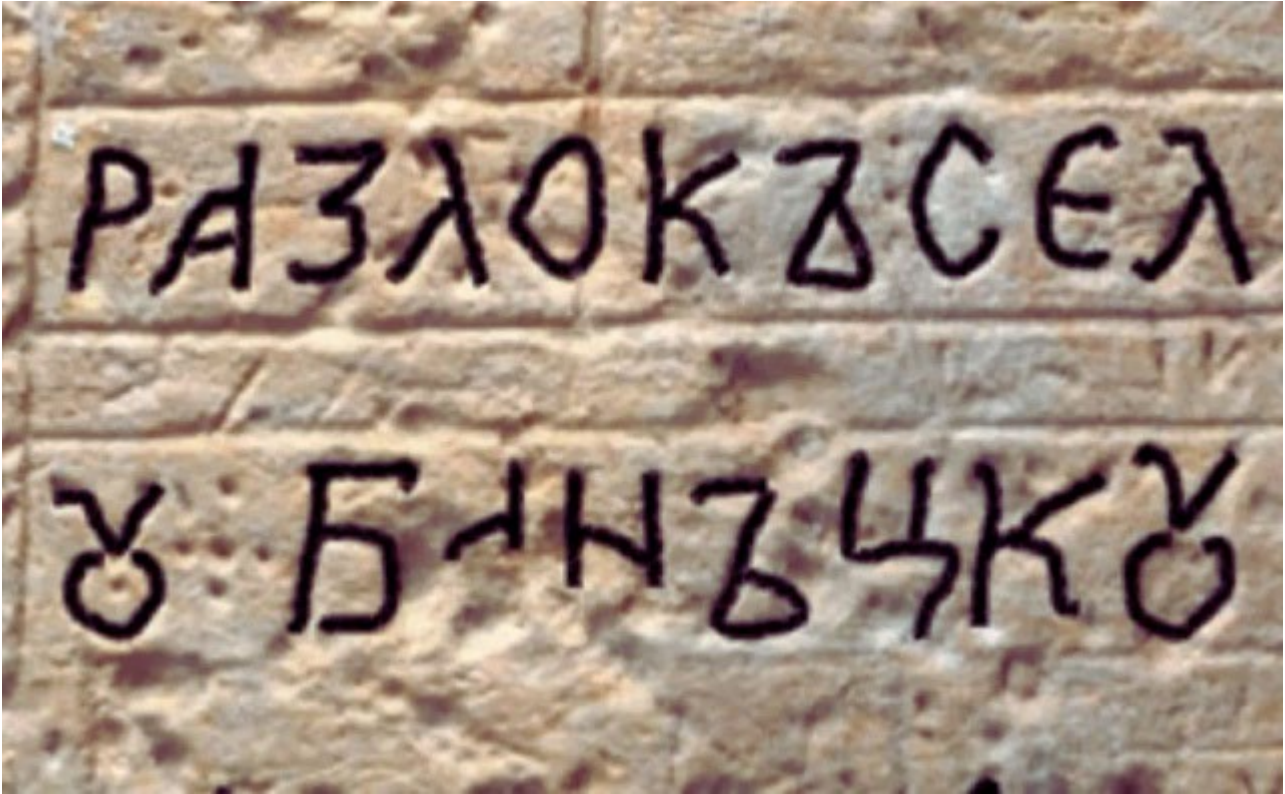
Bulgaria on esillä Kinanporin palvelukeskuksessa koko toukokuun ajan.

Ylläolevan näyttelyn "Arjen astiat" lisäksi 20.5. Anne-Marie Grouev piti esitelmän "Bulgarialaisia kansanperinteitä ja kulttuuria" ja duo von Bonsdorff esiintyi soittaen balkanilaista musiikkia. Astiat jäseniltä lainattuja.

Mikki Lehessalo/kuva Anne-Marie Grouev

Jerusalemin kreikkalais-ortodoksisista luostareista löydetty historialliset bulgarialaiset kirjoitukset

@BGNES

Antiquities -lehdessä (Антикот) julkaistu tutkimus on paljastanut kymmeniä bulgarialaisia kirjoituksia, jotka on löydetty Jerusalemin Vanhankaupungin kreikkalais-ortodoksisista luostareista, jotka valaisevat bulgarialaisia pyhiinvaellusmatkoja ottomaanien aikana. Kirjoitukset paljastuivat valokuvatutkimuksella, jossa käytettiin kehittyneitä kuvantamistekniikoita, kuten monispektri- ja RTI-kuvantamista, jolloin tutkijat pystyivät lukemaan haalistuneita merkintöjä, jotka muuten jäisivät huomiotta.

Kirjoitukset, jotka on löydetty keskeisistä paikoista, kuten Pyhän Theodoroksen luostarista, Edelläkävijän luostarista (Johannes Prodromos) ja Pyhän Charalambosin luostarista, tarjoavat arvokkaita näkemyksiä itäisen kristinuskon historiasta Jerusalemissa, erityisesti ottomaanien aikana. Tutkimus korostaa näiden kirjoitusten merkitystä bulgariaalaisten läsnäolon jäljittämiseksi Pyhässä maassa keskittyen heidän pyhiinvaellusmatkoilleen ottomaanien vallan 500-vuotisen aikana.

Yhdessä Pyhän Theodoren luostarista löydettyssä kirjoituksessa lukee: "Hadzhi Stoyko Kotilista. Vuosi 1776", viitaten Kotelin kaupunkiin Bulgariassa. Kotelin taloudellinen

menestys 1700-luvulla teki siitä tärkeän tekstiilikeskukseen, joka vaikutti asukkaidensa vaurauteen ja näkyvyyteen. Toisessa saman luostarin kaiverruksessa mainitaan: "Hadzhi Stan. Hadzhi Jovancho. Hadzhi Ivan(?). Hadzhi Filip. Lähettäjä (Ga)bravo. 1794", jossa korostetaan Gabrovon roolia Bulgarian renessanssitoiminnan keskuksena.

Tutkimus dokumentoi myös useita kirjoituksia muista luostareista. Esimerkiksi eräässä "Predetecha"-luostarissa lukee: "Hadzhi Georgi. 1842 Kamenitsasta", yhdistäen sen "Pyhän Yrjön" luostariin Belashtitsassa. Toinen kirjoitus, "Hadji Mihail -pappi Istanbulista", korostaa merkittävää bulgariaalaista yhteisöä Istanbulissa ottomaanien aikana.

Pyhän Charalambosin luostarissa on yksityiskohtaisia kirjoituksia vuodelta 1874 Stara Zagorasta ja Oryahovosta tulleista pyhiinvaeltajista, joiden joukossa ovat "Hadji Todor Koyuv ja hänen lapsensa: Hadji Gjorgi (ja) Hadji Maria". Vuoden 1881 kaiverruksessa mainitaan "Hadji Atanas Solun kazasta, Negovanin kylästä" (toim. huom.: Solun=Thessaloniki), joka on merkittävä alue yhteyksistään bulgarialaiseen nationalismiin Makedoniassa.

Kirjoituksissa korostetaan myös Budan, Wienin ja Novi Sadin kaltaisissa kaupungeissa toimivien bulgariaalaisten kauppiaiden käyttämiä kauppasyboleja, ja nämä symbolit esiintyvät hautakivissä ja sinetissä. Pyhän haudan kirkossa yksi kaiverrus vuodelta 1854 tunnistaa pyhiinvaeltajan "Netkoxi Koprivshtitsasta", kaupungista, jolla on ottomaanien vallan alla erityisiä etuoikeuksia, mukaan lukien verovapautukset ja rajoitukset muslimiasukkaille.

Muut Abrahamin luostarin kaiverrukset ovat peräisin vuodelta 1780, ja niissä luettelaa pyhiinvaeltajia Svishtovista, mukaan lukien "hadji Stoyan, hadji Petkon poika, hadji Ivan ja hadji Manchu (Svishtovin hadji Angelin pojat)". Tutkimuksessa todetaan myös, että pyhiinvaellusmatkat Svishtovista jatkuivat pitkälle 1900-luvulle, jopa Britannian mandaatin aikana Palestiinassa, mikä merkitsee kestävää hengellistä yhteyttä bulgariaalaisten kristittyjen ja Jerusalemin välillä.

Tämä tutkimus tarjoaa poikkeuksellisen katsauksen pitkäaikaiseen bulgarialaiseen pyhiinvaellusperinteeseen Jerusalemiin ja tarjoaa harvinaisen katsauksen bulgariaalaisten pyhiinvaeltajien elämään ja henkisiin matkoihin ottomaanien ajalta 1900-luvun alkuun.

Mikki Lehessalo
Lähde: Novinite.com

Shoppaillen Sofiassa

Sofiassa päivä, jos toinenkin, kuluu nopeasti tutustuen kirkkoihin, museoihin, taidegallerioihin ja roomalaisajalta esiin kaivettuihin muinaisiin kaupunkirakenteisiin.

Historian ja kulttuurin jälkeen voikin sitten hyvin tutustua Sofian kattavaan ostosmaailmaan, joka osittain on Suomen hintatasoon verrattuna edullinen. Sofiasta löytyy isompia ja pienempiä katuja ja kaikilta niiltä erikokoisia liikkeitä. ”Kivijalkamyymälät” eivät ole Sofiasta kadonneet. Pankkikortit kelpaavat useammissa liikkeissä, mutta käteistä on hyvä pitää mukana jonkin verran.

Vitosha Boulevard

Perinteisesti ostoskatuna on pidetty vuosia sitten kävelykaduksi muutettua kaupungin keskustaa halkovaa Vitosha -bulevardia. Liikkeiden määrä Vitosha bulevardilla tai Vitoskalla kuten kaupunkilaiset sitä kutsuvat on kuitenkin vähentynyt. Kadun ovat enimmäkseen valloittaneet ravintolat, kahvilat ja baarit.

Ul. Graf Ignatiev

Yksi Sofian suosituimmista ostoskaduista, ehkä jopa suosituin, on noin 2 km pitkä Graf Ignatiev -katu. Joitakin vuosia sitten katu peruskorjattiin ja suljettiin autoliikenteeltä. Kävelykadulla säilyi kuitenkin raitiovaunuliikenne. ”Grafalta” löytyy runsaasti mm. vaatteita, kenkiä, laukkuja ja koruja myyviä liikkeitä. Kirjakaupat ovat olennainen osa katuja. Aikaisemmin Slaveikovin aukio oli tunnettu vanhojen kirjojen markkinoista, mutta kadun saneerauksen jälkeen aukion kirjakauppiat saivat väistyä. Nykyään aukiolla järjestetään erilaisia tapahtumia. Aukiolla voi törmätä tuntuun bulgarialaiseen kirjailijaan Petko Slaveikoviin ja poikaansa Pentso Slaveikoviin, jotka hiljaisina istuvat penkillä katsellen kiireisen Sofian vilinää. Nälkäisenä ja janoisena Grafalla ei tarvitse kauppooja kiertää. Ravintoloita ja kahviloita on riittävästi istahtaa ostostelun välissä.

Ul. Shishman

Shishman katu, aivan Ignatiev kadun läheisyydessä, on kapea katu, jonka varrelta löytyy paljon liikkeitä. Shishman kadulla on taideliikkeitä, koruliikkeitä ja useissa liikkeissä myydään paikallisten suunnittelijoiden valmistamia vaatteita, koruja ja lahjatavaroita.

Ul. Pirotka

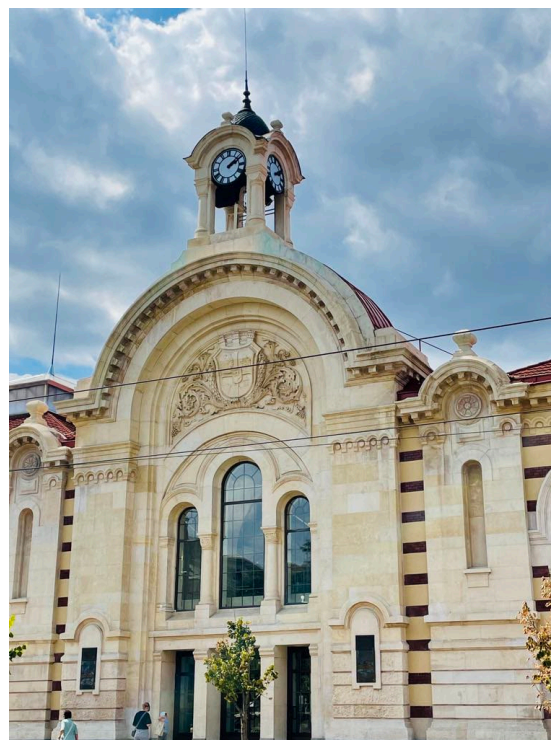
Pirotka kävelykadulta, joka on yksi Sofian vanhimmista kaduista, löytyy paljon vaateliikkeitä ja kenkäkauppoja. Näissä liikkeissä hinnat ovat jonkun verran halvempia kuin vastaavilla muilla kaduilla. Pirotskalle on helppo löytää, sillä katu alkaa aivan keskustasta saneeratun kauppahallin vierestä.

Ul. Maria Luisa

Sofian vuonna 1909 rakennettu, saneerattu ja uudelleen keväällä 2024 avattu, kauppahalli on myös hyvä kohde vierailu. Sofian kaupunki myi suojellun kauppahallin saksalaiselle Kaufland hypermarket ketjulle. Kaufland vastasi hallin entisöinnistä ja saneerauksesta.

Kauppahalli ulkoa saneerattuna ➡

Hallin hiljalleen kuihtunut kaupankäynti sai väistyä tehokkaan ja modernin kaupan tieltä. Kaufland on nopeasti saavuttanut sofialaisten suosion päivittäistavarakauppana. Vaikka kaupan omistaakin saksalainen ketju, niin

kaupasta löytyy paljon mm. bulgaria-laisia elintarvikkeita ja bulgarialaiset viinit ja muut alkoholijuomat ovat hyvin edustettuina. Löytyypä Kauflandin pohjakerroksesta Sofian suurin lasten kirjakauppa, jota ympäröi esiin kaivettu roomalaisaikainen seinämä.

Menneinä vuosina Bulgaria oli yksi suurimmista itäisen Euroopan kosmetiikan tuottajista. Bulgarian kosmetiikkateollisuus on viime vuosina nopeasti kasvanut ja laajentunut kansallisesti ja kansainvälisesti.

Kauppahallista löytyy erilaisia voiteita ja öljyjä, jotka käyttävät raaka-aineena Bulgarian ruusuöljyä tai Bulgarian jugurttia. Hallin valikoimasta löytyy kattava valikoima Bulgarian suurimman kosmeettisten tuotteiden

valmistajan Aroma AD:n Labora-sarjan tuotteita. Aroma AD on perustettu vuonna 1924 ja juhli viime vuonna 100-vuotisjuhlaansa.

Kauppahallissa bulgarialaisen kosmetiikan tuotteiden hinnat ovat edullisempia kuin pienemmissä liikkeissä esim. matkamuistomyymälöissä.

Paradise Center/Mall - metro Vitosha

Sofiassa on noin kymmenen suurta ostoskeskusta. Suurin ostoskeskus on Paradise Centre/Paradise Mall. Paradise on myös yksi Keski- ja Itä-Europan suurimmista kauppakeskuksista. Sinne pääse helposti ja nopeasti aivan Sofian keskustasta Serdika-metroasemalta. Serdikan ja Vitosha metroasemien välillä on kolme metroasemaa. Vitosha on pääteasema ja asemalta on suora kulku kauppakeskukseen.

Paradise kauppakeskus on suuri ja upea. Sieltä löytyvät tunnetut kansainväliset ja kansalliset liikkeet ja brändit. Ravintolamaailma on kattava ja elokuvateattereissa pyörii elokuvia jokaiselle. Paradise Mallin terasseilta aukeaa hienot näkymät Vitosha vuoren rinteille levittäytyvään uuteen ja nopeasti kasvavaan Sofiaan.

Anne-Marie Grouev

Väitöskirja tulossa:

Eurooppalaista aktivismia - kansanlaulu vastustaa sotaa

Venäjän hyökkäys Ukraina laajensi 15. juhlavuottaan viettävän Kukuviitsa-kuoron ohjelmistoa bulgarialaisesta ja itämerensuomalaisesta kansanlaulusta muuhunkin itäeurooppalaiseen - kuten juhlakonsertissa kuultiin.

- Tavoitteemme on ollut korostaa yhteistä eurooppalaista kulttuuriperintöä ja rauhan merkitystä, kertoo kuoronjohtaja Emmi Kujanpää.

Aihe sivuaa myös hänen parhaillaan työstämäänsä väitöskirjaa. Kuoronjohtajan, esiintyjän, säveltäjän ja opettajan lisäksi hän on myös tutkija.

Kansanlaulu aktivismina

Emmi Kujanpää opiskeli sekä Sibelius-Akatemiassa että Plovdivin musiikkiakatemiassa ja valmistui musiikinopettajaksi. Väitöskirjaa hän tekee Helsingin yliopiston sukupuolen, kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen tohtoriohjelmassa. Väitöskirjan päätutkimuskysymys on, millaista yhteiskunnallista aktivistista toimijuutta eurooppalainen kansanlaulu 2020-luvulla edustaa.

Tutkimus koostuu kolmesta artikkelista, joista kaksi käsittelee bulgarialaista kansanlaulua ja yksi eurooppalaisten kansanlaulujen toimijuutta suhteessa Ukrainan sotaan. Tutkimuksessa lähestytään eurooppalaista nykykansanlaulua, bulgarialaista, ukrainalaista ja itämerensuomalaista, kansalliset rajat ylittävänä toimintana; selvitetään, miten sota on muokannut kansanlaulun ylläpitäjästä kulttuuria ja muusikoiden toimijuuksia, Emmi kertoo.

Hän selvittää tutkimuksessa myös sukupuoleen ja sukupuolisuuteen liittyviä mielikuvia ja merkityksiä, joita eurooppalaiseen kansanlauluun nykypäivänä rakentuu.

Emmi haastatteli väitöskirjaa varten 57:tä kansanlaulajaa, jotka edustavat yli kymmentä Euroopan kansallisuutta.

Väitöskirjan hän aloitti vuonna 2020 ja toivoo saavansa sen valmiiksi tulevan puolentoista vuoden kuluessa. Työn alla on nyt viimeinen, kolmas artikkeli. - Olen saanut työskennellä viimeiset kaksi vuotta Suomen kulttuurirahaston apurahalla, muuten olen työstänyt väitöskirjaa opetus- ja muusikon työn ohessa, hän kertoo.

Koprivštitsa ja Käkisalmi-sali

Ajatus bulgariaalaista kansanlaulua esittävästä kuorosta syntyi Bulgariassa Koprivštitsan kansanmusiikkifestivaaleilla elokuussa 2010. Emmi tapasi siellä suomalaista kansantanssiväkeä ja löytyi ns. yhteinen sävel - ja rytmi. Päätettiin perustaa Helsinkiin bulgariaalaista kansanmusiikkia esittävä kuoro, joka myös liikehti musiikin tahtiin ja syksyllä kuoro jo lauloi Käpylän Kansanmusiikkiopistossa Karjalatalolla. Harjoittelutila, Käkisalmi-sali, antoi nimen kuorolle: kukuvitsa merkitsee bulgariaksi käkeä.

Emmi Kujanpää on toiminut alusta alkaen kuoron johtajana.

2010 kuoro aloitti bulgarialaisella kansanmusiikilla, mutta kymmenkunta vuotta sitten ohjelmisto laajeni itämerensuomalaisiin kansanlauluihin.

- Ja Venäjän hyökättyä Ukrainaun halusimme laajentaa ohjelmistoamme käsittämään laajemmin itäisen Euroopan alueen lauluja, Emmi kertoo. Ensi syksynä hän kertoo Kukuviitsan palaavan jälleen juurilleen bulgariaalaisten laulujen pariin.

Konsertissa kuultiin läpileikkaus tästä nykyohjelmistosta. Itse olin ensimmäistä kertaa kuulevinani jonkinlaisia kaikuja ortodoksisesta kirkkolaulusta. Kuulinko väärin? Ehkä en, sillä Emmi kertoo, että ortodoksinen kirkkolaulu on vaikuttanut esimerkiksi vanhojen inkeriläisten kansanlaulujen moniäänisyyteen, heterofoniaan, vaikka inkeriläiset olivat luterilaisia. - Olen myös ymmärtänyt, että ortodoksikinko suhtautui 1800- ja 1900-luvuilla kansanlaulujen esittämiseen myönteisesti, kun esimerkiksi luterilaisessa herätysliikkeissä kansanlaulujen esittämistä paikoin tuomittiin, Emmi kertoo.

Säveltää, esiintyy laulaen ja kanteleella

Konsertissa kuultiin yksi Emmi Kujanpään sävellys.

Hän siis säveltää ja esiintyy myös soittajana ja laulajana - kuten Nani-sooloalbumillaan, joka ilmestyi v. 2020. Albumi löytyy mm. Suomen Kansanmusiikkiliiton verkkokaupasta. Samasta kaupasta löytyy myös Celenka-yhtyeen Villoi varsa -albumi, jolla yhtye voitti vuoden 2022 Etno-Emma palkinnon. Yhtyeen muodostaa kolme laulavaa ja soittavaa muusikkoa: Eero Grundström, Devina Bouhgton ja Emmi Kujanpää. Emmi Kujanpää on opettanut 20 vuotta työkseen kanteleen soittoa. Itse hän aloitti kanteleen soiton 6-vuotiaana Kiuruvedellä Anna-Liisa Tenhusen, merkittävän kantelepedagogin oppilaana, jatkoi 2000-luvulla Sibelius-Akatemiassa ja opiskeli opettajan pätevyyden. Hän kertoo säästäneensä välillä Kuvitsan lauluja kanteleella ja sanoo, että yhdistelmä toimii.

Hallituksen leikkaukset?

Suomen Kansanmusiikkiliiton sivuilla kerrotaan syksyn 2025 kiertueiden perumisista, kun maan hallituksen saksat nirhasivat liiton avustuksia 20 000 eurolla. Emmi pahoittelee tapahtunutta ja sanoo, että niillä on merkittävä vaikutus konserttien ja kiertueiden järjestämismahdollisuuksiin ja sitä kautta muusikoilla ja yhtyeillä on entistä vähemmän työmahdollisuuksia. - Hallituksen leikkaukset ovat ideologisia ja monin tavoin vahingollisia kulttuurialalle ja koko Suomelle. Kulttuuri ja taide ovat kansakunnan sivistyksen ja olemassaolon ydin, sen olen entistä syvemmin ymmärtänyt, kun olen viime vuosina työskennellyt ukrainalaisten taiteilijoiden kanssa, Emmi Kujanpää sanoo.

Ritva Särkisilta

Koillisen viinitilat

Tässä on eräs oivallinen mahdollisuus erilaiseen Bulgarian reissuun. Alla oleva on keväisestä viininmaistajaisretkestä mainos, mutta sitä voi hyödyntää lopussa olevan järjestäjän kautta muulloinkin. Lopussa olevat linkit eivät välttämättä toimi, mutta kopioimalla osoitteet pääset linkkeihin varmimmin.

Voit vaikka valita yhden viinitilan muun näkemisen arvoisen kohteen perusteella, esim. Pobiti Kamani ja Prisoen viinitila.

Viidettä vuotta peräkkäin pienet koillisosan boutique-viinitilat odottavat sinua viehättävällä alueella Tonavan, Mustanmeren ja Bulgarian vanhojen pääkaupunkien välissä.

Sinua odottaa runsaasti ainutlaatuisia bulgarialaisia viinejä ja jännittäviä tarinoita niiden takana olevista ihmisistä. Jokainen viinitila esittelee myös uuden vuosikertansa, joka sisältää pääasiassa valko- ja roseeviinejä. Tapaat kokeneita enologeja (=viininvalmistukseen erikoistuneita asiantuntijoita), jotka valmistavat Bulgarian parhaita viinejä sekä nuoria lahjakkaita asiantuntijoita, jotka ovat erittäin halukkaita jatkamaan perheen perinteitä ja säilyttämään ja päivittämään viininvalmistusta nykyaikaisella näkemyksellä ja ideoilla.

Gastronomian ystäville osassa kellareista valmistetaan sinulle kotitekoisista erikoisuuksista kokkien poikkeuksellisiin kulinaarisiin tarjouksiin ja

showruoanlaittoon. Jokaisen viinitilan läheltä löydät myös runsaasti luonnon ja historiallisia maamerkkejä, ekopolkuja ja kauniita maisemia, jotka täydentävät hämmästyttävää kokemusta.

Koillis-viinimatkailukartan avulla sinulla on ainutlaatuinen tilaisuus tutustua kahteen Bulgarian viininviljelyalueeseen, joilla on ainutlaatuinen terroir (= maaperä ympäristöolosuhteineen), lajikkeiden monimuotoisuus ja identiteetti - pohjoiseen, Mustaan mereen ja Tonavan keskitasankoon.

Voit suunnitella matkasi yhdistämällä useita valitsemiasi viinitiloja ja maamerkkejä viinireitteihin Veliko Tarnovon, Varnan, Provadia-Shumenin ja Silistra-Tutrakanin ympärillä.

Täältä voit lähteä unohtumattomalle viinimatkallesi:

 Viinireitti - Luonnetta ja aitoutta Mustanmeren pohjoisrannikolta - Varna

DeVinan viinitarhat ja viini – esittelevät ylpeänä uuden tuotantonsa ja viihtyisän maisteluhuoneensa, josta on kauniit näkymät Komlukan alueen viinitarhoille, vain 15 km:n päässä Varnasta. Näet joitakin paikallisen Dimyat-lajikkeen vanhimmista viljelmistä.

Chateau Boshnakov – Ezelovon kylä, 10 km:n päässä Varnasta, opit, kuinka jotkut Koillis-Bulgarian rikkaimmista viinitarhoista muuttuvat viiniksi, jolla on suuri potentiaali. Viinitilan enologi paljastaa sinulle näkemyksensä merellisen luonteen omaavien viinien tuotannosta.

Prisoen viinitila – 10 km Varnasta, Pobiti Kamanin luonnonilmiön vieressä – tässä on paikka, jossa sinua odottaa aitouden tuulahdus, kävely viinitarhojen ja vastustamattomien viinien keskellä. Olet varmasti ladattu rauhallisuudella ja hyvällä tuulella.

Odessoksen viinikellari – Varna Varna – älä missaa epätavallista kaupungin viinitilaa, jolla on ainutlaatuinen tyyli. Vankovin veljekset ovat keränneet kokemusta eri puolilta maailmaa, ja he tarjoavat sinulle viinejä, joissa on selkeä terroir-luonne valikoiduilta viinitarhoilta Mustanmeren pohjoisrannikolta.

Varnan viinikellari – 15 km:n päässä Varnasta, kenraali Kantardzhievon kylästä – hyvin lähellä meren rannikkoa löydät ainutlaatuisia viinejä ja kantavat merituulen puuskaa sisälläsi. Täällä voit nähdä ja ymmärtää, mikä on teknologinen linja painovoiman kanssa, ja saada mielenkiintoisia faktoja ja tietoa pitkien perinteiden omaavan viinitilan enologin korvaamattomasta kokemuksesta.

Wineground Bottles&Beans Wine Bar Varna – parhaassa viinibaarissa Marin Atanasov – Bulgarian johtava sommelier, tarjoaa sinulle valitsemansa valikoiman alueellisia viinejä ja esittelee sinulle niiden identiteetin ja erityispiirteet ainutlaatuisella tavalla.

 Viinireitti – Viiniä Bulgarian suurten kuninkaiden maista ja vanhoista pääkaupungeista

Šumen-Provadia-Pliska-Veliki Preslav

Tsarev Brodin viinitila – Tsarev Brodin kylä, 5 km:n päässä Shumenista, laaja viinimaailma on koottu yhdelle viinitilalle, joka keskittyy laadukkaiden klassisten ja samalla modernien viinien tuotantoon. Sinua odottavat Varnan kulinaarisen taiteen instituutin kokkien valmistamat herkulliset ruoat, Gergana-lajikkeen upean ja ainutlaatuisen viinin uudet vuosikerrat sekä tunnusomaiset valko- ja roseeviinit.

Salla Estate – Blaskovon kylä, 15 km:n päässä Provadiasta, toivottaa sinut tervetulleeksi modernin kompleksinsa uusimpaan osaan, josta löydät kaiken mitä tarvitset unohtumattomaan viinikokemukseen ja aistien yleiseen nautintoon, sekä kiistatta viinejä, joissa on poikkeuksellisen paljon huomiota yksityiskohtiin.

Zharavan viinitila – Mlada Gvardian kylässä sijaitsevalla pienellä perheviinitilalla kurkistat tuotannon kulissien taakse ja tunnet "Zharavan" hengen kokeaksesi viinin läheisemmin ja henkilökohtaisemmin. Mukavuutesi vuoksi molempina päivinä on turvallinen kuljetus Varnasta lähtevälle viinitilalle klo 10.30. Antim I/. Voit myös syödä herkullista tuoretta Gigli-pastaa, joka on keitetty parmesaanipiirakassa.

Villa Ovcharovo – Ovcharovo – Ota selvää, kuinka merkittävää bulgariaalaista viiniä valmistetaan maissa, jotka ovat säilyttäneet tuhatvuotisen historian ja perinteet, lähellä vanhoja Bulgarian pääkaupunkeja – Pliskaa ja Veliki Preslavia. Voit maistella viittä hienoa viiniä heidän uudesta kokoelmastaan yhdistettynä erityisesti valittuihin alkupaloihin ja nauttia upeista näkymistä Preslav Balkanilta ja Shumenin tasangolta.

 Viinireitti - Viininvalmistuksen kulttuuri, henkisyys ja perinteet - Veliko Tarnovo

Dragoshinovin viinitila – Natsovtsin kylä, 15 km päässä Veliko Tarnovosta, katso, kuinka ainutlaatuisia viinejä kokemuksella ja inspiraatiolla luodaan perheen talon pihalla lähellä Kilifarevon luostaria. Vieraanvaraiset isännät Maya ja Daniel Dragoshinovi kertovat sinulle vähän tunnetusta Kara Pamid -lajikkeesta, koiruohon perinteistä ja siitä, miten valmistaa hienoa viiniä aidosta bulgarialaisesta Red Misket -lajikkeesta. Kaiken tämän lisäksi sinulle tarjotaan kotiruokaa ja viihdettä lapsille.

Yalovon viinitila – Yalovon kylä, 15 km:n päässä Veliko Tarnovosta – vanhan koulun pihalla opit viininvalmistuksen salaisuudet ja lähes sukupuuttoon kuolleiden bulgariaalaisten lajikkeiden elvyttämisen enologi Dimitar Dimovilta, kolmannen sukupolven viininvalmistajalta, jolla on oma näkemyksensä ja ainutlaatuinen tyylinsä.

Viininmaistelukeskus – Maistelukeskus esittelee uskomattoman tiiminsä kanssa erikoisvalikoiman alueellisia viinejä Veliko Tarnovon käsityökadulla – Samovodska Charshiassa.

Uudet viinitarhat – tutustu uuteen viinikeitaaseen Arbanassin tasangon sydämessä, nauti avaruuden ja vapauden tunteesta viinitarhojen keskellä aivan Lyaskovon luostarin vieressä.

Maryanin viinitila – Maryanin kylässä vain 10 km:n päässä viehättävästä renessanssikaupungista Elenasta, pienellä perheviinitilalla saat vieraanvaraisuutta ja erityiskohtelua yhdistettynä upeaan viiniin ja makeisiin tarinoihin. Voit maistella uuden sadon viinejä ja ihailla Balkanin kaunista luontoa.

Varbovkan viinitila – Viinitilan nuori tiimi tartuttaa sinut epäilemättä innostuksellaan, positiivisuudellaan ja näkemyksellään bulgarialaisesta viinistä. Tulet myös vaikuttamaan valtavista vanhoista tynnyreistä, joista isännät kertovat sinulle viinitilansa historian kautta ja nauttivat rauhasta viinilasi kädessä.

Viinireitti - Tonavan viinit ja Dobrudžan kätkeyt rikkaudet

Tutrakan – Silistra – Dobrotitsan kylä – Kaynardzhan kylä

Mladenova Winery – viehättävässä Tonavan kaupungissa Tutrakanissa viinitila toteuttaa viineissään suuren joen lähellä sijaitsevan terroirin maksimaalisen määrän – löydä ne uudelleen uuden sadon avulla mielenkiintoisista paikallisista ja kansainvälisistä lajikkeista.

Oprevin viinitila – Dobrotitsan kylä, 15 km Silistrasta ja Srebarnan suojelualueesta – täältä löydät koskemattoman luonnon, vieraanvaraisuuden ja perinteet, joista voit nauttia lasillinen viiniä kädessä. Kodikkaan ilmapiirin ansiosta sinut toivotetaan tervetulleeksi myös viinitilan vierastaloon. Paikan päällä voit maistella viinitilan uusia vuosikertoja, ja lisäksi isännät tarjoavat sinulle kotiruokaa ja mahdollisuuden yöpyä eksklusiiviseen hintaan.

Pink Pelican ja Kaynardzha Winery - molempien projektien liikkeellepaneva voima - Boevin veljekset odottavat sinua upouudella viinitilallaan Kaynardzhan kylässä, hyvin lähellä Romaniaa. Mikä olisikaan parempi paikka maistaa kuin Dobrudzha-maiden todelliset lahjat.

Löydät helposti kaikki paikat ja suunnittelet viinimatkasi Koillis-Bulgarian päivitetyn viinimatkailukartan avulla. Se on seurausta alueen tuottajien yhteistyöstä ja hedelmällisestä yhteistyöstä sekä heidän halustaan näyttää sinulle paikallisen bulgarialaisen laadukkaan viinin tuotannon valtava potentiaali yhdistettynä moniin muihin matkailumahdollisuuksiin, herkulliseen liharuokaan, rikkaaseen historiaan ja upeaan luontoon. Kartta on saatavilla bulgarialaisen viinin erikoisliikkeistä, viinibaareista, Varnan matkailuneuvontakeskuksista, Veliko Tarnovo, Shumen, Ruse, sekä jokaisessa projektin kohteessa.

Kutsumme sinut yhdessä löytämään uusia horisontteja ja salaisuuksia viininvalmistuksessa, kokemaan viiniä omalla tavallasi, luomaan uusia muistoja ja lukemattomia ystävyys-suhteita.

Koska Koillis-Bulgarian viinit eivät ole vain juoma, vaan kokemus, inspiraatio ja vertaansa vailla oleva tunne!

Yksityiskohdat osallistujista sekä kartta interaktiivisena versiona löytyvät <https://winetour-northeast.bg/> sekä FB-sivuiltamme: <https://www.facebook.com/WINETOURBULGARIANORTHEAST>

Jos haluat lisätietoja reiteistä ja järjestetystä matkasta, ota yhteyttä WineAdventuresiin, joka tarjoaa sinulle henkilökohtaisen viinikokemuksen ja kellarikierroksen sertifioituneen viinioppaan johdolla. Linkki FB-sivulle: <https://www.facebook.com/profile.php?id=61572205388264>

Mikki Lehessalo
Lähde: Varna Dnes

Osastojen osoitteet

SUOMI-BULGARIA-SEURA r.y.

Puheenjohtaja Ilkko Suvilehto, bgtoimitus@yahoo.com

Sihteeri Maija Boshkov, puh 0400 445481, email: maija.boshkov@outlook.com

TURUN BULGARIA-SEURA

Puheenjohtaja Daniel Valtakari, puh 040 7720276 email: daniel.valtakari@gmail.com

SUOMI-BULGARIA-SEURAN PORIN OSASTO

Puheenjohtaja Irina Stamboliyska, Annikintie 18 A 6, 28370 Pori, puh 044 3340877,
email: iristamboliyska@gmail.com

Sihteeri Milena Stoicheva, Otavankatu 17 A 6, 28100 Pori puh 0500 571159, email:
milena.stoicheva@edupori.fi

SUOMI-BULGARIA-SEURAN VALKEAKOSKEN OSASTO

Puheenjohtaja Jouni Rantanen Otvakuja 4 37630 Valkeakoski, puh 040 7587229,
email: jouni.rantanen.jr@gmail.com

Sihteeri Anu Talvitie Otvakuja 4 37630 Valkeakoski, puh 040 8483036